

De mensen in Frederiksoord weten niet wat voor pracht ze bezitten! **Frederiksoord Nu**

FREDERIKSOORD – Overweldigend was de opkomst tijdens de eerste Vrije Kolonistendag op 1 november. Niemand maar dan ook niemand had zoveel belangstelling uit geheel Nederland verwacht. Fantastisch! Op zo'n moment realiseer je je weer eens wat voor een geweldige en unieke historie ons gebied heeft. We openen dit bulletin niet voor niets steeds weer met 'De mensen in Frederiksoord weten niet wat voor pracht ze bezitten'.

*Een grote aanwinst
zijn zeker de informatieborden die sinds kort
overal staan waar de historie
van de Maatschappij van Weldadigheid
nog duidelijk herkenbaar is.*

Sinds 6 november is Frederiksoord ook nog Beschermd Dorpsgezicht geworden. Er zijn verschillende druk bezochte informatievonden geweest waarin belangstellenden op zeer uitvoerige wijze geïnformeerd werden over aanstaande ontwikkelingen in ons gebied. Een prima zaak voor iedereen.

De twee foto's op deze pagina staan natuurlijk in het teken van de Vrije Kolonistendag. De wintermarkt is zoals gebruikelijk weer druk bezocht. De bezoekers toonden zich zeer tevreden over het zeer gevarieerde aanbod.

De Star is later verschenen dan u van ons gewend bent maar dat is zeer bewust gebeurd. Het verschijnen van ons bulletin en de verschillende activiteiten in Frederiksoord

liepen niet altijd synchroon, vandaar dat we met ingang van dit jaar de verschijningsmomenten een maand opgeschoven hebben.

Reacties en suggesties zijn uiteraard zeer welkom op ons e-mailadres star.frederiksoord@home.nl. Hier kunnen belangstellenden buiten Frederiksoord en Wilhelminaoord ook een digitale versie aanvragen. In Hotel Frederiksoord is altijd een papieren versie verkrijgbaar.
Hijlco Komen en Jan Jansen

Verder o.a. in deze Star

In gesprek met...

Trix van de Bij geïnterviewd

De ondernemer aan het woord

Hijlco Komen praat met Herman Bremmer

Vrije kolonistendag

Meer dan 4000 nazaten in Frederiksoord

Nieuws vanuit Huis Westerbeek

Beschermd Dorpsgezicht

Werelderfgoedlijst

Erfgoed Westerbeeksloot

Klankbordgroep

Verder

Warme Wintermarkt

Maatschappij Grimm

Meer duidelijkheid na Informatie-avonden

De Tuinen klaar voor meer vast volk

AGENDA

Elke eerste vrijdag van de maand

Buurtborrel in Hotel Frederiksoord

Elke zaterdag in de even weken

Biologische boerenmarkt naast

De Koloniehof

Zondag 17 januari

Kolonieconcert: Lisa Jacobs & Solists

Donderdag 28 januari

Vanaf 19.30 uur Nieuwjaarsbijeenkomst

Ronde van het Sterrebos voor alle dorpsgenoten

Zondag 14 februari

Kolonieconcert: Hexagon Ensemble

Donderdag 25 februari

Ronde van het Sterrebos:

Terugblik door Tine Hettema

Zondag 14 maart

Kolonieconcert: Duo Albatros

Donderdag 25 maart

Ronde van het Sterrebos:

Literaire slommer door Jozef Wieman

Zaterdag 24 april

Opening expositie *Beestenboel*

in De Beeldentuin van de Koloniehof

Weekend 1 en 2 mei

Lente Fair op De Tuinen

Zaterdag 22 mei

Uitstapje van de Ronde van het Sterrebos

Zaterdag 26 juni

Highland Games op De Tuinen

De ondernemer aan het woord ... Herman Bremmer

FREDERIKSOORD – Deze keer als ondernemer niet iemand uit Frederiksoord aan het woord maar uit het nabije Wapserveen; daar is namelijk de HJL-Groep gevestigd. Iedereen in Frederiksoord of directe omgeving ziet ze vaak aan het werk. In de koffieruimte boven de werkplaats vertelt Herman Bremmer, die samen met Jan Gorte de zaak runt, zijn verhaal.

Hij werd geboren in Vriezenveen maar kwam door zijn diensttijd terecht in Steenwijk. Van die diensttijd heeft hij overigens maar beperkt genoten. Hij kon niet zo goed onder een baas werken. Toch is hij daarna met een vaste aanstelling aan het werk gegaan bij een bedrijf in Steenwijk. Zes tot zeven dagen per week lange dagen maken. Toen hij een woning in Wapserveen aangeboden kreeg besloot hij dat het werken voor anderen afgelopen moest zijn en hij, met zijn handen die niet verkeerd stonden, zelf aan de slag zou gaan in de bouw. En zo startte hij zijn bedrijf op 1 oktober 1979. Het dertigjarig jubileum heeft hij er dus net op zitten! Zo'n vijf jaar na de start kwam Jan als stageloper binnen. Luc kwam er na tien jaar bij, maar dat duurde maar kort. Toch is het bedrijf naar de drie blijven heten: HJL.

In het bedrijf werken zeven man, bij wie inbegrepen Martin Wevers, die in hoofdzaak werk voor de Maatschappij van Weldadigheid uitvoert. Ook Aaldert Post van de Maatschappij wordt veelvuldig vakinhoudelijk door Herman aangestuurd. Het bedrijf probeert altijd een sociale onderneming te zijn. Mensen zijn geen wegwerpartikelen. Wel telt: afspraak is afspraak. Maar wat extra tijd moeten steken in vorming en begeleiding, dat vinden ze normaal.

Het werk voor de Maatschappij begon toen 18 jaar geleden het vaste onderhoudsbedrijf van de Maatschappij zonder schilder kwam te zitten.

Het werk voor de Maatschappij begon toen 18 jaar geleden het vaste onderhoudsbedrijf van de Maatschappij zonder schilder kwam te zitten. Via Kruijer St. kwam Herman aan zijn eerste klus: de schoolmeesterswoning in Boschoord. Daarna zijn er nog vele gevolgd, maar altijd wel op de manier die bij het bedrijf past: niet even een klusje maar goed werk afleveren. Hoewel dat geld kost, en de Maatschappij de aloude traditie sinds 1818 van geldtekort

goed in stand houdt, is de samenwerking volgens Herman meer dan goed. 'Ook de nieuwe koers die de Maatschappij vaart, spreekt mij aan. Niet meer maar zo verkopen, maar wat waardevol is behouden. Maar dan ook zorgen dat dat bouwtechnisch in goede staat is. En je merkt nu al dat het verval is gestopt. Steeds meer panden hebben we echt onderhanden genomen en dat zie je.'

Ook met de gemeentelijke monumentenman is goed te praten. Natuurlijk zijn er wel eens verschillen van inzicht. 'Maar', zegt Herman, 'in je eentje doe je niets. Met elkaar moet je het maken'. En zo is dat.

Hijlco Komen

Gelukkig kwamen ze niet allemaal, de bijna 1.000.000 nazaten van bewoners van de vrije koloniën. Maar duizenden van hen namen wel de moeite om op zondag 1 november naar Frederiksoord te komen voor de eerste Vrije Kolonistendag. Dat was niet voor niets: een gevarieerd programma, een vlekkeloze organisatie, uitstekende en boeiende sprekers en natuurlijk de inzet van talloze vrijwilligers zorgden voor deze meer dan geslaagde dag. Kolonisten-nazaat Jeltje van Nieuwenhoven opende de dag, en een andere nazaat, Henny van der Most, onthulde het eerste informatiepaneel.

In de grote hal van het voormalig Inforum had het Drents Archief stevig uitgepakt. Op diverse computers kon men een kijkje in het digitale bestand nemen om voorouders te ontdekken. Velen maakten daar gebruik van, zoals ook velen

belangstelling hadden voor de kaart met locaties en nummers van koloniehuisjes, die door noest speurwerk boven water waren gekomen. Natuurlijk trokken ook de voordrachten van Wil Schackmann en de interviews van Andries Ophof met onder andere leden van de families Van den Bosch en Der Nederlanden ongelooflijk veel belangstellenden; geen stoel meer te krijgen!

In de Koloniehof werden films over het leven in de koloniën vertoond die nog niet eerder te zien waren. Het geheel vernieuwde boekje *Een steen in de vijver*, dat bij de opening van de dag werd gepresenteerd, vond daar ook gretig aftrek, net zoals *De Proefkolonie* van Wil Schackmann. Gelukkig waren ook de 'zusterdorpen' Wilhelminaoord, Willemsoord en Veenhuizen met een stand aanwezig; zij horen immers bij het erfgoed van Van den Bosch. Voor wie wilde kon er bij een koloniehuisje een foto in oude koloniekleding worden gemaakt, en velen wilden! Ook de gemotoriseerde tram en de paardentram reden onophoudelijk en afgeladen vol hun rondje; de korte route naar Huis Westerbeek met de paardentram en de lange route naar Wilhelminaoord met de gemotoriseerde. Gidsen gaven uitleg over het gebied en de historie daarvan. En niet allen in de trams, ook kon je veel groepen door Frederiksoord zien lopen met een in koloniekleding gehulde gids.

In Huis Westerbeek kon met de reïncarnatie van generaal Johannes van den Bosch van gedachten worden gewisseld. Zijn klerk was de hele dag bezig om met een kroontjespen mensen in te schrijven in de stamboeken van de Maatschappij. Velen verlieten Huis Westerbeek met de gedachte dat zij een 'echte' verblijfsvergunning voor de koloniën hadden.

Het was een prachtige dag die Frederiksoord weer eens op de kaart heeft gezet en die de deelnemers, de organisatoren en de vrijwilligers nog lang zal heugen.

In gesprek met... Trix Westerhout

Bij de voorbesprekingen over de opzet van deze Star zijn Hijlco en ik er zeer snel uit: Trix moet in De Star. Dus bel ik Trix en binnen de kortste keren zit ik bij haar aan de tafel in Groenegaarde, het mooiste plekje van Frede-

riksoord. Eigenlijk is het niet een echt interview, maar we praten anderhalf uur lang over zaken die ons beiden raken.

Ruim 40 jaar geleden wordt Frits van der Bij be-

noemd als leraar aan de Tuinbouwschool. Omdat er op dat moment geen huis vrij is, kopen Frits en Trix een boerderij in Eesveen. Trix kent het gebied rond Frederiksoord heel goed want ze bezit al jarenlang een zomerhuis in Doldersum waar ze zeer

regelmatig de schoolvakanties doorbrengt en jaren achtereen Nieuwjaar viert. Vol enthousiasme vertrekt ze dan ook samen met Frits richting Frederiksoord. Met veel plezier woont ze een jaar of zeven in Eesveen. Ze wordt onderwijzeres aan de lagere school in Eesveen. Op een dag komt Frits van de Tuinbouwschool naar huis en vertelt dat hij een bord gezien heeft waarop een huis in het Sterrebos te koop wordt aangeboden. Ondanks het feit dat ze zich happy voelen in Eesveen besluiten ze toch op verkenning uit te gaan. Ze wandelen verschillende keren in het Sterrebos en komen steeds weer in de buurt van het te koop staande huis uit. Er wordt contact gelegd en op een gegeven moment zijn Trix en Frits eigenaar van het huis dat ze nadien Groenegaarde zijn gaan noemen.

Natuurlijk praten we over het prachtige feest dat gehouden is vanwege de viering van Trix's tachtigste verjaardag. Ze geniet er nog van. Ze heeft een echt boek geschreven met verhalen over en voor al haar kleinkinderen. Prachtig zoals ze de verhalen neergezet heeft. Prachtig zoals ze naar kinderen kijkt. Trix is een echte kindervriend en natuurlijk krijgen we het over het onderwijs.

Trix is een fervent aanhangster van het Montessori onderwijs. En natuurlijk filosoferen we dan al snel over hoe onderwijs aan kinderen tot 12 jaar zou moeten zijn.

Als Trix het voor het zeggen zou hebben, werden de basisscholen kleiner, werden er veel hogere eisen aan toekomstige leerkrachten gesteld en zou de waardering veel beter zijn. Er zou veel sterker geselecteerd moeten worden op de opleiding: Je kunt

niet zomaar leerkracht worden, je moet er aanleg voor hebben. En je moet het echt willen! Maar ja, Plasterk zal niet naar Trix luisteren.

In Frederiksoord voelt Trix zich thuis. 'Je voelt dat iedereen met je meeleeft'. Niet alleen in goede tijden maar ook in tijden wanneer je het moeilijk hebt. Onlangs heeft ze in het ziekenhuis gelegen. Haar hart deed niet meer wat het moest doen. Maar overweldigend waren de meelevende reacties uit Frederiksoord. Nog steeds zingt ze met veel dorpsgenoten in het zangkoor de Fladderrakken. En als het aan Trix ligt, zal ze dat nog jaren doen. Op de bijeenkomsten van de Ronde van het Sterrebos is Trix een van de trouwste bezoekers. Wat ons betreft blijft dat nog vele jaren zo en zal er in de volgende Star weer een echt interview staan dat door Trix is afgenomen.

Jan Jansen

Nieuws vanuit Huis Westerbeek

Het Belvedereproject heeft een eigen naam gekregen en vanaf heden gaat het verder als: **'Erfgoed Westerbeekslot'**, Kolonie Belvedereproject.

Informatie is te vinden op de website www.erfgoedwesterbeekslot.nl

Vanaf 4 januari ligt het concept **bestemmingsplan Frederiksoord Wilhelminaoord** ter inzage. In verband met de aanwijzing tot Beschermd Dorpsgezicht dient er een nieuw bestemmingsplan te worden opgesteld. Tijdens openingsuren is het plan ook in te zien in Ons Dorpshuis.

Voor de zes nieuw te bouwen **koloniewoningen** aan de M.A. van Naamen van Eemneslaan bestaat inmiddels volop belangstelling. Zodra het nieuwe bestemmingsplan is vastgesteld, kan met de realisatie worden begonnen.

Bij de formele aanwijzing tot Beschermd Dorpsgezicht op 6 november is door verschillende partijen weer gesproken over een gezamenlijke aanpak om de vrije koloniën, Veenhuizen, de Ommerschans en de kolonie in België op de **Werelderfgoedlijst** te krijgen en daarmee ook het gedachtegoed van Generaal Van den Bosch. Initiatiefnemer is de gemeentelijke monumentenman Bernard Stikfort. Ook de aanwezige vertegenwoordigers uit België juichen dit toe.

Voor de realisering van de plannen uit het Belvedere project is een **klankbordgroep** in het leven geroepen. In deze groep zitten personen uit verschillende groepen in het gebied. Aan de groep zullen plannen worden voorgelegd

waarmee deze kunnen worden getoetst aan de ideeën die bij de inwoners leven. Op de eerstvolgende vergadering zal o.a. worden gesproken over de woningen aan de Vaartweg in Wilhelminaoord en over de herinrichting van het bosperceel tot parkje aan diezelfde Vaartweg.

Op het **verfproject** hebben inmiddels 15 van de aangeschreven 40 eigenaars van koloniewoningen positief gereageerd. De mogelijkheid om gratis verf in de juiste kleuren te krijgen, bestaat voor hen nog tot einde van dit jaar.

Warme Wintermarkt

Weinig winterse omstandigheden maar wel veel bezoekers. Zo'n 400 meer dan vorig jaar bezochten de laatste zondag van november de Kolonie Wintermarkt op de Koloniehof.

De marktcommissie was erin geslaagd weer een aantal nieuwe standhouders aan te trekken. Dat werd door de bezoekers, onder wie Sinterklaas en zijn Pieten, erg gewaardeerd. Keuze volop uit heel veel verschillende artikelen, goed bruikbaar voor pakjesavond of Kerst, en bovendien met aantrekkelijke prijzen.

Geen wonder dus dat er heel veel mensen naar de parkeerplaats liepen met aan iedere hand een aantal gevulde tassen. Ook geen wonder dat de gezichten van de kraamhouders zonnig waren. Een

van de nieuwe kraamhouders prees vooral de goede sfeer op de markt.

'Alles is perfect geregeld. Je kraam staat klaar, elektriciteit is er en je krijgt nog een lunchpakket en koffie ook. Dat maak ik wel anders mee. En een goede sfeer zorgt ook voor een goede verkoop.'

En dat alles mede door de inzet van die vele vrijwilligers die in de loop van de middag bij het binnenstromen van steeds meer bezoekers ook een steeds zonniger gezicht kregen.

Duidelijkheid na informatieavonden

Op initiatief van de Dorpsgemeenschap Frederiksoord Wilhelminaoord vond op 15 oktober een informatieavond plaats over Belvédère en Beschermd Dorpsgezicht. Kort daarna werd op 27 oktober door de Maatschappij van Weldadigheid meer informatie gegeven over de nieuw te bouwen koloniewoningen. Beide keren werd de informatie verstrekt in Ons Dorpshuis en was er veel belangstelling.

Bij de presentatie over Beschermd Dorpsgezicht werd duidelijk dat de bedoeling van de aanwijzing is om een aantal waarden te beschermen. Het gaat

hierbij onder andere om de afwisseling van open en gesloten gebied, de verbindende lanen met hun beplanting, het kenmerkende wegenpatroon met verschil in verharding naar belangrijkheid en de verschillende soorten bebouwing die staan voor de ontwikkelingen in de Maatschappij.

Gevolg van de aanwijzing is dat er niet meer gesloopt, gebouwd of verbouwd mag worden zonder vergunning. Het was vreemd te constateren dat de Rijksdienst geen uitzondering had gemaakt voor het niet-historische deel van de kern van Wilhelminaoord maar wel voor het gebied voor Residence Frederiksoord een apart bestemmingsplan toestaat. Het

is te prijzen dat de gemeente Westerveld wel aan het zoeken is naar mogelijkheden om vergunningen voor die kern legesvrij te verstrekken.

Na de presentatie over Belvédère was in elk geval één ding voor iedereen heel duidelijk: nieuwe vrijstaande woningen op 1200 m² grond worden geen starterswoningen. Maar dat is niet onlogisch. Wel worden er door de Maatschappij langs de Vaartweg in Wilhelminaoord vijf of zes starterswoningen gebouwd.

Meer informatie over Belvédère is te vinden op www.erfgoedwesterbeekslot.nl. Over de nieuwe koloniewoningen vindt u alle informatie op www.koloniewoning.nl.

De Tuinen klaar voor meer vast volk

Zoals gebruikelijk is er door de vrijwilligers weer veel gedaan op De Tuinen. Zodra de laatste activiteit van het jaar voorbij is begint het bouwen en verbeteren. Deze keer was de uitbreiding van het Paviljoen aan de beurt. Ook al is het door de wijzigingen in de financiering, van AWBZ naar WMO, nog niet helemaal duidelijk wanneer de Noorder-

brug met extra mensen zal komen, De Tuinen zijn er klaar voor. Een groter Paviljoen waardoor meer mensen tegelijk binnen hun koffie kunnen drinken en het pad naar achteren verhard waardoor rolstoelers beter bij de A&O-kas kunnen komen. En natuurlijk wordt er al weer gepland voor een volgende uitbreiding. Want stilstand is immers achteruitgang.

Informatiepanelen en monumentenschildjes

Het moet iedere passant zijn opgefallen: bij zo'n veertig panden en bijzondere locaties in Frederiksoord, Wilhelminaoord en Boschoord zijn nieuwe informatiepanelen geplaatst.

Doel ervan is niet alleen de lezer iets bijzonders over die plaats te vertellen maar gelijk het verhaal van de Maatschappij van Weldadigheid en dus het gedachtegoed van generaal Johannes Van den Bosch onder

de aandacht te brengen. De borden zijn in de bekende huisstijl van de Maatschappij uitgevoerd. Daarmee kon een aantal bestaande bordjes van het recreatieschap Drenthe worden verwijderd, waardoor er meer eenvormigheid en dus minder verrommeling in het gebied is ontstaan. Daarnaast is op bijna vijftig panden in het gebied een provinciaal of rijksmonumentenschildje geplaatst. Ook hierdoor wordt het bijzondere van het gebied beter benadrukt.

Door gezamenlijke inspanning van Boschoord, de HJL-groep en de Maatschappij kon het project nog voor de Vrije Kolonistendag van 1 november worden afgerond. Henny van der Most, nazaat van een vrije kolonist, othulde op die dag het eerste informatiepaneel. De panelen en schildjes zijn bekostigd door de Maatschappij. Al met al moet het nu voor iedere passant door ons gebied duidelijk zijn in wat voor een speciale omgeving hij of zij zich bevindt. En dat verdient ons gebied!

Druk in de Droge Kom

Tijdens de herfstvakantie speelde de PeerGrouP uit Veenhuizen na weken van voorbereiding vanuit de voormalige tramremise twaalf keer de voorstelling Maatschappij Grimm in de Droge Kom van het Sterrebos.

Ruim duizend mensen, volwassenen en kinderen, hebben de voorstelling van deze unieke locatietheatergroep bezocht. Een vlotte en leuke voorstelling van 'verbouwde' sprookjes van Grim waar de koloniegeschiedenis doorheen was verweven. De PeerGrouP zelf heeft er ook van genoten: een prachtige locatie, geweldige gastvrijheid van de dorpsbewoners, een mooie voorstelling en heel leuke reacties van de bezoekers. En natuurlijk speelde het droge weer ook een belangrijke rol. De PeerGrouP wil zeker nog eens in Frederiksoord terugkomen, maar wanneer, waar en met wat...? Ze zijn van harte welkom!

ONTWERP, OPMAAK EN DRUKWERK

SPONSOREN VAN DE STAR

DE HJL GROEP

TANKSTATION MENER

Alice de Boer

UITVAARTVERZORGING KIERS

WILCO BEUGELING

h.o. Rob de Boer vasteplanten

stichting maatschappij van weldadigheid